

JEAN SIBELIUS

FI

Kouluvuosinaan Jean Sibeliuksella (8.12.1865-20.9.1957) oli tapana vaeltaa viulu mukanaan metsään improvisoimaan. Hän seurasi viululla lintujen lentoa, tuulen liikkeitä ja aurin-
gon säteitä. Tällä rastilla voit kuusten kupeessa kuunnella Sibe-
liuksen ’kuusi’ –sävelmän mobiililaitteella. Vuonna 1919 sävel-
letty ’Granen’ on H-mollinhidas valssi, jonka nopeat murtosoin-
nut tekevät pökerryttävän vaikutuksen. Myöhemmin Sibelius
yhdisti kuusen ja syreenin sävellykset, joista huokuu toisaalta
aurinkoisen kesäpäivän seesteys ja toisaalta myrskyssä kestä-
vän puun tunnelma.

EN

At his school years Jean Sibelius used to wander around in a
forest with his violin and to improvise. He followed the flight of
the birds, the movements of wind and a beam of sun light on the
skin.

Here you can listen to Sibelius’ ‘spruce’ with a mobile phone
under the spruces. On 1919 composed ‘Granen’ is a slow waltz,
in which the quick fractions of chord make a dazing effect. Later
Sibelius combined Spruce and Lilac in a one composition, in
which the serenity of sunny summer day and on the other hand
the persistence of a tree in a storm are combined.

Luontopolun teksti - Nature trail text: Heli Jutila. Sibelius teksti - Sibelius text: Marika Ritkonen, Heli Jutila

1. NOROLAAKSO

The trickle valley

FI

Saavut kosteaan, kuusiylispuiden luonnehtimaan, noronvarsileh-
toon, joka on boreaalinen direktiiviluontotyyppi, ja myös metsälain
10 §:n mukainen tärkeä elinympäristö. Kuviolla on kohtalaisesti
lahoavaa ja lahonnutta maapuuta sekä kuollutta pystypuuta.
Huomionarvoista lajistoa edustavat koiranheisi, näsiä, taikina-
marja, jänönsalaatti, suokeltto, kevätlinnunsilmä, lehtoimikkä,
soreahiirenporras, valko- ja sinivuokko sekä sormisara.

Kolmeen kertaan liuskoittuneet lehdet omaava soreahiirenporras
(*Athyrium filix-femina*) tunnettiin aikanaan naisen ja karkeampi-
rakenteinen kivikkoalvejuuri (*Dryopteris filix-mas*) miehen pyyh-
kijöinä.

EN

You are about to arrive to a trickle valley dominated by spruce
trees. It is a boreal habitat type based on the EU habitat directive
and a habitat of special importance in the Finnish Forest Act 10 §.
There is moderately decomposing and rotten wood on the soil and
in addition dead standing wood. Noteworthy plant species are
guelder-rose (*Viburnum opulus*), mezereon (*Daphne mezereum*),
alpine currant (*Ribes alpinum*), wall lettuce (*Lactuca muralis*),
marsh hawk's-beard (*Crepis paludosa*), golden saxifrage (*Chrysos-
plenium alternifolium*), Suffolk lungworth (*Pulmonaria obscura*),
common lady fern (*Athyrium filix-femina*), wood anemone (*Anem-
one nemorosa*), liverleaf (*Hepatica nobilis*) and a sedge (*Carex
digitata*).

Three times pinnated leaves of common lady fern (*Athyrium
filix-femina*) was known as women’s wiper and the rustic male fern
(*Dryopteris filix-mas*) as men’s wipers.

JEAN SIBELIUS

FI

Puu- ja kukkasarjoissaan Sibelius etsi kasvien ja luonnonilmiöiden sisintä olemusta. Hän sävelsi yksinlaulusävellyksiä mm. sini- ja valkovuokolle. Vanamo (*Linnaea borealis*) lienee ollut Aino Sibeliuksen mielikukka, ja Sibelius sävelsikin pianolle vuonna 1918 opuksen 76 nro 11 Linnaea.

EN

In the tree and flower series Sibelius searched the inner essence of the plants and natural phenomenon. He composed alone songs of liverleaf and wood anemone. Twinflower (*Linnaea borealis*) was the favourite plant of Aino Sibelius and Jean Sibelius composed on 1918 an opus 76 number 11 for piano of Linnaea.

vanamo - Linnaea (*Linnaea borealis*)

Luontopolun teksti - Nature trail text: Heli Jutila. Sibelius teksti - Sibelius text: Heli Jutila, Marika Rikonen

2. METSÄKIRKKO

The forest church

FI

Tässä voit aistia erirakenteisen metsän tunnelman. Ylispuuston muodostivat vuonna 2018 yli 125-vuotiaat männyt ja 115-vuotiaat kuuset. Joukossa on n. 80-vuotiaita rauduksia ja vähän nuorempia haapoja, raitoja ja harmaaleppiä. Sekametsälehdon kenttäkerroksen huomionarvoista lajistoa ovat näsiä, lehtokuusama, taikinamarja, tuomi, sinivuokko, mustakonnanmarja ja sormisara.

EN

Here you can experience a forest with several tree layers. The highest layer is formed of over 125 year old pines (*Pinus sylvestris*) and 115 year old spruces (*Picea abies*; written in 2018). Among are 80 year old silver birches (*Betula pendula*), somewhat younger aspen (*Populus tremula*), goat willow (*Salix caprea*), and gray alder (*Alnus incana*). In the field layer of the herb-rich deciduous forest grow noteworthy plants including mezerion (*Daphne mezereum*), fly honeysuckle (*Lonicera xylosteum*), alpine currant (*Ribes alpinum*), bird cherry (*Prunus padus*), liverleaf (*Hepatica nobilis*), baneberry (*Actaea spicata*) and a sedge (*Carex digitata*).

Heli Jutila

sinivuokko - liverleaf (*Hepatica nobilis*)

JEAN SIBELIUS

FI

Ylität kohta pienen puron, jonka solina soittaa kauniisti veden säveltä. Alueella retkeillyt Sibelius kuunteli puron solinaa ja tuulen suhinaa ja sai innoitusta säveltämiseen-sä. Vesipisaroita mainitaan usein Sibeliuksen ensimmäiseksi sävellykseksi. Hänen on väitetty tehneen tämän pienen sävellyksen viululle ja sellolle jo 10-vuotiaana, mutta todennäköisesti teos on syntynyt viitisen vuotta myöhemmin.

Sibelius kuvasi sinfonian säveltämisen olevan kuin puro: se laajenee ja laajenee ja lopulta siitä tulee valtameri. Seitsemän sinfonian lisäksi Sibelius sävelsi mm. orkesteri-, kuoro- ja pianomusiikkia. Sibelius on kansainvälisesti tunnetuin ja esitetyin suomalainen säveltäjä.

EN

You are soon to pass a small rivulet, which plays beautifully the sound of water. Sibelius, who hiked in the area, listened to the gurgle of a rivulet and got inspiration for his composing. The Water drops is often mentioned as the first composition of young Sibelius. It has been claimed that he made it already at 10 years old for violin and cello, but probably it was born five years later.

Sibelius described the composition of a symphony to be like a stream and a waterway: it will grow bigger and bigger and finally, it becomes an ocean. In addition to seven symphonies Sibelius composed orchestra, choir and piano music. Sibelius is the most famous and most presented Finnish composer.

3. LEVONKORVEN NORO

The rivulet of Levonkorpi

FI

Levonkorvesta lähtevä puro tai oikeammin noro kokoaa vesiä melko kaukaakin. Noro on puroa pienempi vesiuoma, jonka valuma-alue on vähemmän kuin 10 km² ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista. Puro on jokea (>100 km² valuma-alue) pienempi virtaavan veden vesistö, jossa virtaa jatkuvasti vettä ja kala voi kulkea. Metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat mm. purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostamien norojen lähiympäristöt.

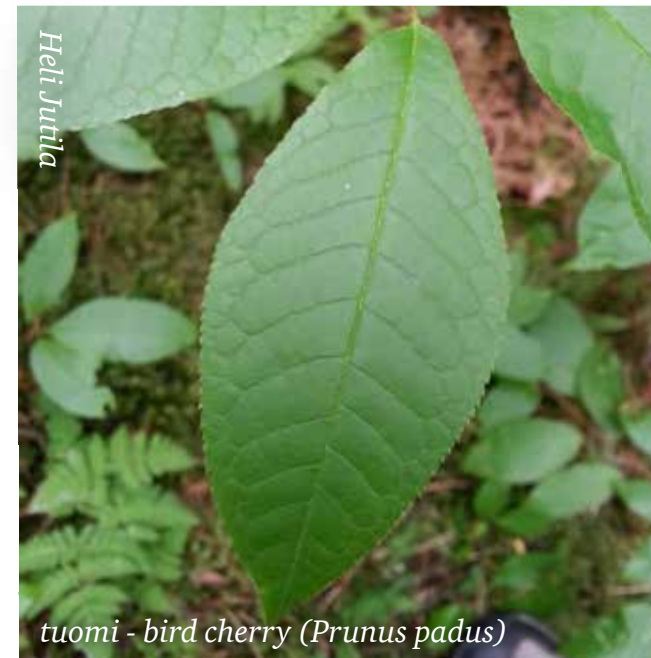
Norolaakson kivillä kasvaa silmälläpidettävää turrisamalta (*Oxystegus tenuirostris*), joka vaatii ympäristöltään kosteaa pienilmastoa ja valuvetisyyttä. Kasvupaikan vesitalous on tärkeää säilyttää luonnontilaisena.

Noron rannalla kasvaa poikkeuksellisen korkeaksi (noin 7 m) varttunut korpipaatsama. Sen lehdistä ei ole sahalaitaa. Opiskelijoille annettiin muistisäännöksi ”Paatsaman lehti paljas, kuusaman lehti karvainen ja tuomella tiheäsahainen lehden reunus.” Kuusama viittasi tässä muistisäännössä lehtokuusamaan.

EN

The rivulet of Levonkorpi collects waters from fairly large area. A rivulet is a smaller waterway than a stream. The drainage area of a rivulet is less than 10 km². There isn't a constant flow of water and thus the fish can't move in any significant amount. The stream is smaller than a river: the drainage basin of river is >100 km² and the one of stream is 10-100 km². In a stream there is constantly water and fish can move around. The surroundings of streams and rivulets are the habitats of special importance according to the 10 § of the Forest Act. On the rocks of the rivulet grows near threatened *Oxystegus tenuirostris*, a moss, which demands moist micro-climate and soligenous environment. The water conditions of the site should be kept natural.

By the rivulet here, there is an exceptionally high alder buckthorn (*Frangula alnus*). Its leaves are not serrated. Students used to be given a mnemonic. The leaf of buckthorn is naked, the leaf of honeysuckle is hairy and the bird cherry has a serrated leaf (*Prunus padus*). Honeysuckle referred to the fly honeysuckle (*Lonicera xylosteum*).

tuomi - bird cherry (*Prunus padus*)

lehtokuusama - fly honeysuckle (*Lonicera xylosteum*)

korpipaatsama - alder buckthorn (*Frangula alnus*)

JEAN SIBELIUS

FI
Sibeliuksen 1914 säveltämä 'haapa' henkii arvoituksellista impressionismia. Vasemman käden baritonirekisterin repliikit ja oikean käden niukat säestyssoinnut ovat pohjoisen vähäpuheisia. Myös 'Koivu', 'Kun pihlaja kukkii' ja 'Yksinäinen mänty', syntyivät Sibeliuksen säveltämänä vuonna 1914. Sibelius kirjoitti kolmannen sinfoniansa 2. osaan, että se on soitettava kuin rastaan laulu. Toisaalla hän vertasi soitantaa lehtokerttuun ja satakieleen.

EN
'Aspen', the composition of Sibelius from 1914 breathes enigmatic impressionism. Baritony registry of the left hand and the meager accompaniment sounds are northerly taciturn. Likewise 'Birch', 'When the rowan flowers' and 'Lonely pine', were given birth by Sibelius year 1914. Sibelius wrote to his third symphony's second part, that is shall be played like the song of thrush. In another instruction he referred playing to garden warbler and the thrush nightingale.

4. LEVONHAAN LEHTO

The herb-rich deciduous forest of Levonhaka

FI
Levonhaan tien pohjoispuolella on tiheä, harventamatta jäänyt noin 30-vuotias siperianlehtikuusikko, jossa kasvatetaan pitkostarpeita Hämeenlinnan kaupungin luontoreittejä varten. Levonhaantien eteläpuolella on sekametsälehtoa, jossa iäkkäiden kuusten joukossa on kohtalaisesti rauduskoivua, haapaa ja mäntyä. Huomionarvoiseen lajistoon kuuluvat mm. tammi, vaahtera, näsiä, lehtokuusama, mustakonnanmarja, lehtopähkämö, lehto-orvokki, sini- ja valkovuokko, lehtotesma, kivikkoalvejuuri ja lehtokorte. Levonhaan lehdon monipuoliseen linnustoon kuuluvat mm. sirittäjä, lehtokerttu, laulu-, musta- ja punakylkirastas, harmaapäätikka ja lehtopöllö.

Joidenkin lehtokasvien marjat ovat myrkylliset. Kokonaan myrkyllisiä ovat näsiä ja mustakonnanmarja, joita ei kannata edes koskea. Näsiän marjat ovat punaiset ja mustakonnanmarjalla on musta rypäleterttu. Punaiset myrkylliset marjat on myös lehtokuusamalla ja mustat myrkylliset marjat sudenmarjalla.

EN
In the northern side of the road to Levonhaka there is dense, un-thinned, about 30 years old Siberian larch (Larix sibirica) stand, where the duckboard is grown for nature trails of the City of Hämeenlinna. In the southern side of the road there is mixed-tree herb-rich deciduous forest, where among the elderly spruces are found moderately silver birch, aspen and pine. Noteworthy flora includes European oak (Quercus robur), maple (Acer platanoides), mezerion (Daphne mezereum), fly honeysuckle (Lonicera xylosteum), baneberry (Actaea spicata), hedge woundwort (Stachys sylvatica), wonder violet (Viola mirabilis), liverleaf (Hepatica nobilis), wood anemone (Anemone nemorosa), wood millet (Miliun effusum), male fern (Dryopteris filix-mas) and meadow horsetail (Equisetum pratense). The diverse bird fauna includes wood warbler (Phylloscopus sibilatrix), garden warbler (Sylvia borin), song thrush (Turdus philomelos), Eurasian blackbird (T. merula), redwing (T. iliacus), grey-faced woodpecker (Picus canus), and tawny owl (Strix aluco).

The berries of some forest plants are poisonous. Totally poisonous plants are mezerion and baneberry, which you better not even touch. The berries of mezerion are red and baneberry has a bunch of black berries. Fly honeysuckle has red poisonous berries and Paris quadrifolia black ones..

kyykäärme - viper (Vipera berus)

JEAN SIBELIUS

FI
Nuori Jean Sibelius oli tuonut ystävänsä Ernesti Uotilan kanssa v. 1880 Hämeenlinnan lyseon kokoelmiin kaksi kyykäärmeen (Vipera berus) poikasta, jotka olivat peräisin Käärmekalliolta. Siellä hän oli pitänyt laavaa ystävänsä kanssa. Kallioiden kupeessa kyykäärmeillä on mainiot talvehtimis- ja elinalueet. Hämeenlinnan normaalilyseon toimintakertomuksen mukaan Sibelius on tuonut kokoelmiin myös tamminkaisen (Lucanus cervus), Euroopan suurimman kovakuoriaisen, jota ei nykyisellään enää esiinny Suomessa. Tämän uhana-laisen kovakuoriaisen toukka syö kuollutta tammen puuainesta.

tamminkainen - (Lucanus cervus)

EN
Young Jean Sibelius had brought to the collections of the Hämeenlinna Lyceum with his friend Ernesti Uotila around year 1880 two viper cubs (Vipera berus), which were caught in Käärmekallio. There Jean and his friend had kept a lean-to. By the rocks the vipers have an excellent wintering and living environment. According to the proceedings of Hämeenlinna Normal Lyceum Sibelius had also brought to the collections a beetle, Lucanus cervus (on the right natural size), which is the biggest beetle in Europe and is not found any more in Finland. Larvae of this threatened beetle eat dead oak wood.

5. LEVONKALLIO JA KÄRMESKALLIO

Levonkallio (Kärmeskallio)

FI
Edessäsi avautuu Vanajaveden kansallismaisema, johon Aulangonjärvi, -vuori ja näkötorni kuuluvat. Järven toisella puolella olevan Hugo Standertskjöldin luoman Aulangon puistometsän luonnonsuojelualueen hoidossa huomioidaan alueen kulttuurihistorialliset arvot. Useimmat katselevat maisemaa tornin suunnasta tänne Levonkalliolle päin, mutta maisema on yhtä lailla sykehdyttävä toiseen suuntaan. Maisemanäkymän säilyttäminen on huomioitu Sibliuksen Metsän hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Levonkallio on direktiiviluontotyyppeihin luettava kasvipeitteisen silikaattikallio. Käärmekallion kohoumat sijoittuvat tästä itään. Paikalliset kutsuvat kumpaakin kohoumaa Kärmeskalioksi, Kalliokasvistoon kuuluvat mm. mäkitervakko, lampaanrata, huopakeltano, viherjäsenruoho, sianpuolukka, kanerva, kissankello ja keto-orvokki. Lähistöltä on tavattu myös kotelosieniin kuuluvaa, silmälläpidettävää sysikieltä (Geoglossum atropurpureum).

mäkitervakko (Viscaria vulgaris)

EN
In front of you opens the national scenery of Vanajavesi valley, to which Lake Aulangonjärvi, Hill Aulangonvuori and the sightseeing tower belong to. On the other side of the lake the park forest of Aulanko created by Hugo Standertskjöld is being managed considering the cultural and historical values of the site. Most of the tourists watch this scenery from the tower down here. Anyhow, the scenery is magnificent both ways. The scenery has also been considered in the management and use plan of the Sibelius Forest.

Levonkallio is a habitat directive type, the plant covered siliceous rocks. The high points of Käärmekallio are found to the East from here. The locals call both these rocks Kärmeskallio. The flora of the rocks include Viscaria vulgaris, Festuca ovina, Pilosella officinarum, Schleranthus annuus, Arctostaphylos uva-ursi, Calluna vulgaris, Campanula rotundifolia and Viola tricolor. In the neighbourhood Ascomycota species, nearly threatened Geoglossum atropurpureum, has been found.

keto-orvokki (Viola tricolor)

JEAN SIBELIUS

FI

Sibelius on kertonut ajatelleensa Aulangon maisemaa säveltäessään Finlandian. Piano-kappaleessa 'Idylli' Sibelius maalaa keskikesän ukkosmyrskyn, joka tulee ja menee kuin raivo-kohtaus. Iltapäivän seisova kuumuus muuttuu tuulen levottomaksi väreeksi järven pinnalla, pisaroiden läiskähtelyksi, ukkosen läheneväksi jyrinäksi ja kaatosateeksi – kunnes ison veden pinta taas tyyntyy, ja aurinko palaa kuin ei olisi poissa ollutkaan.

EN

Sibelius has mentioned that he thought about the scenery of Aulanko, when he composed Finlandia. In the piano composition 'Idyll' Sibelius paint the mid-summer thunderstorm, which comes and goes like a fit of rage. The stagnant heath of the afternoon changes to a restless ripple of the wind on the Lake, dropping of water, approaching rumbling of the thunder and pouring rain – until the large water surface calms down again and the sun returns as if it never was away.

6. RAVINTEIKAS KALLIOPERÄ

Nutrient-rich bedrock

FI

Aulangonjärven ympäristö on rehevää johtuen emäksisestä kallioperästä, jossa on intermediääristä kiilleliusketta, amfiboliittia ja tuffiitista muodostuneita alueita. Varsinkin kiilleliuske rapautuu helposti ja vapauttaa ravinteita kasvien käyttöön. Levonkorven noron luona esiintyy kiilleliusketta. Levonkallion kautta kulkee itä-länsisuuntainen juotti, jossa on vulkaanista kivilajia. Sen etelä- ja pohjoispuolella kulkee juonne plagioklaasi-porfyyriittiä. Aulangon alueelta on löydetty sinistä kordieriitti-korukiveä.

Rehevyys näkyy tämän rastin kasvillisuudessa: näsiä, tuomi ja valkovuokko viihtyvät runsaana rantakasvien kuten rantayrtin, ranta-alpin ja rantakukan sekä mesiangervon seurassa. Korpipaatsama esiintyy huomattavan runsaslukuisena. Aulangonjärveen jyrkästi laskeva ranta on lehtomaista kangasta. Ravinteikas kallioperä näkyy mm. taikinanmarjan esiintymisessä. Paikoitelleen rinteet ovat paisteista kuivaa lehtoa. Nuotiopaikan itäpuolella kulkee piilonoro, joka purkaa pienen kallion luota järveen. Pitkospolku johtaa rannan tuntumassa itään. Toinen reittimahdollisuus on nousta takaisin kallion päälle ja jatkaa siellä matkaa itään.

Metavulkaniittia eli amfiboliittia Levonkallion juurella,
Fine-grained metavulcanite e.g. amphibolite in the foot of cliffs of Levonkallio

EN

The surrounding of the Lake Aulangonjärvi is very nutrient-rich, which is explained by alkaline bedrock. There are intermediary mica schist, amphibolite and tuffite areas. Particularly mica schist weathers easily and releases nutrients to the plants. In the rivulet of Levonkorpi there is also mica schist. Through Levonkallio runs a west-to-east strip, in which there is volcanic bedrock. To the South and North from it is a strip of plagioclase-porphryite. Blue kordierite has also been found in the area of Aulanko.

Nutrient-rich bedrock is shown in the vegetation of this site: mezerion (*Daphne mezereum*), bird cherry (*Prunus padus*) and wood anemone (*Anemone nemorosa*) are abundant accompanying the shore plants such as gypsywort (*Lycopus europaeus*), yellow and purple loosestrife (*Lysimachia vulgaris* and *Lythrum salicaria*) and meadowsweet (*Filipendula ulmaria*). High alder buckthorn is exceptionally abundant. The steeply sloping shore of the Lake Aulangonjärvi is herb-rich heath forest and in some spots dry mesotrophic herb-rich forest. To the East from the fireplace there is a rivulet, running partly under the soil and breaking into the lake by a small cliff. The duckboard runs nearby the shore to the East. Another choice of trail is to go back up on the hill and continue to the East.

Plagioklaasi-porfyyriittiä (Quartz porphyry)

JEAN SIBELIUS

FI

Sibelius seurasi vuodenaikojen vaihtelua ja merkitsi ylös saapuvia lintulajeja. Erityisesti häntä sykehdyttivät laulujoutsen ja kurki. Hän näki etenkin joutsenissa ”herrajumala tuota kauneutta!” ja kuuli linnut soittimina. Kurjet olivat puupuhaltimia, ja joutset lähenivät trumpettia.

EN

Sibelius monitored the seasonal changes and marked up arriving bird species. He was particularly thrilled about the whooper swan and common crane. He saw especially in the swans ”the divine beauty!” and heard the birds as instruments. The common cranes were the woodwind instruments and the swans resembled trumpets.

Luontopolun teksti - Nature trail text: Heli Jutila. Sibelius teksti - Sibelius text: Marika Riikonen, Heli Jutila

7. AULANGONJÄRVI

Lake Aulangonjärvi

FI

(A= 78,3 ha, max. syvyys 14 m, kokonaisrantaviiva 6,10 km; korkeus: N60+80,20 m mpy)

Aulangonjärvi on keskikokoinen, vähähumuksinen järvi, jonka ekologinen tila on erinomainen. Pääosin metsäiseltä valuma-alueelta tulee vain hajakuormitusta. Merkittävin ravinteita tuova uoma on Kihtersuonoja. Aulangonjärvi laskee Vanajaveteen. Veden viipymä on noin vuosi. Aulangonjärvestä on otettu vesinäytteitä valtionhallinnon ympäristötietojärjestelmän mukaan vuodesta 1985 lähtien. Näytteitä on vuoteen 2018 mennessä otettu noin 30 kertaa.

Aulangonjärven linnustoon kuuluvat mm. laulujoutsen ja kuikka. Yleisiä rannan kasveja ovat mm. tervaleppä, korpipaatsama, terttu- ja ranta-alpi, rantakukka, kurjenjalka, mesiangervo, pullosara ja rönsyrölli.

EN

(A= 78,3 hectares, max. depth 14 m, total shoreline 6,10 km; elevation: N60+80,20 m above sea level)

Lake Aulangonjärvi is middle-sized, oligohumic lake, whose ecological state is excellent. Only diffuse load comes from the mainly forested drainage basin. The most important channel for the nutrient load is ditch Kihtersuonoja. Lake Aulangonjärvi runs to the Lake Vanajavesi. The retention time of the lake is about one year. According to the national environmental database water samples have been taken from the Lake Aulangonjärvi since 1985. Up to 2018 samples have been taken about 30 times.

The waterfowl of the Lake Aulangonjärvi includes whooper swan and loon. Common shore plants are e.g. black alder (Alnus glutinosa), high alder buckthorn (Frangula alnus), tufted, yellow and purple loosestrife (Lysimachia thyrsiflora, L. vulgaris and Lythrum salicaria), marsh cinquefoil (Potentilla palustris), meadowsweet (Filipendula ulmaria), a sedge (Carex rostrata) and creeping bent grass (Agrostis stolonifera).

Vasemmalla laulujoutsen (Cygnus cygnus) ja oikealla kuikka (Gavia arctica).

Whooper swan (Cygnus cygnus) on the left and loon (Gavia arctica) on the right.

JEAN SIBELIUS

FI

”Kerran panin metsässä sammalta tulitikku-laattikkoon, jota sitten pidin taskussani. Otin sen aina toisinaan esiin ja haistelin sammalta. Silloin pääsin kohta metsän tunnelmaan, kuulin tuulen huminan ja lintujen laulun,” kertoi Jean Sibelius. Luonto merkitsi Jean Sibeliukselle toista ulottuvuutta. Hän näki varjojen läikkeessä olentoja, ja samoilu oli yhtä kuin vapaus. Sitä hän etsi ja kaipasi aina. Ainolaan muutettuaan Sibelius kulki kumisaappaat jalassa ympäri Tuusulanjärveä. Vanhemmiten saappaat vaihtuivat renkaisiin. Tarinan mukaan hän istui taksin takapenkillä sikari käytyen ja katseli lintuja ikkunasta..

EN

”Once I put some moss into a matchbox, which I then carried in my pocket. I took it out every now and then and smelled the moss. It was the moment I returned back to the spirit of the forest, I heard the sound of the wind and the song of the birds,” told Jean Sibelius. Nature meant another dimension for Jean Sibelius. Hiking was like a freedom. He searched and missed always. After having moved to Ainola Sibelius walked with his rubber boot around Lake Tuusulanjärvi. When he got old the boots changed to tires. According to a story he sat in the back-seat of a taxi and watched birds from the window.

8. PÄHKINÄLEHTO

The hazel dominated herb-rich deciduous forest

FI

Rasti 8. Pähkinälehto.

Luonnonsuojelulain luontotyyppinä rajattavissa pähkinäpensaslehdossa kasvaa vähintään kaksi metriä korkeita tai leveitä pähkinäpensaita ainakin 20 kappaletta hehtaarilla. Pähkinäpensaat kasvavat yhtenä tai useampana lähekkäisenä ryhmänä yhtenäisellä alueella. Luonnonvaraisia pähkinäpensaslehtoja esiintyy rehevällä maaperällä vain Etelä-Suomessa. Pähkinän seurassa tai pähkinäpensaalla viihtyy useita uhanalaisia eliöitä. Erityisesti lahot rangat ovat monien sienten ja hyönteisten elinpiiriä. Suomessa harvinainen pähkinähakki on riippuvainen pähkinäpensaista. Rauhoitettu suomukka (*Lathraea squamaria*) on pähkinäpensaahan juuriloinen.

Pähkinän lisäksi puuvartislajistoon kuuluvat vaahtera, näsiä, lehtokuusama ja taikinamarja. Kenttäkerros on monilajinen ja ruohovaltainen ja pohjakerroksessa on lehtosammalia. Maalaji on lehtomultaa. Ruohovartisista lajeista mainittakoon lehtomikkä, mustakonnanmarja, mäkilehtoluste, sini- ja valkovuokko, kevätlinnunherne, lehtotesma, jänönsalaatti, lehtoleinikki sekä kivikkoalvejuuri. Paikan sammalia ovat esimerkiksi kilpi-lehväsammal, isokastesammas, lähdelehväsammas ja ruusuke-sammas.

EN

In the hazel woods defined by the Nature Conservation Decree grow at least 20 hazel bush specimens (*Corylus avellana*) of at least two metres in height or width either in one or several adjacent clusters per hectare within a contiguous tract of land to which boundaries can be assigned. Natural hazel woods are found on nutrient-rich soil only in South Finland. With and on hazel appear several threatened species. Particularly rotten stems are a habit for several mushrooms and insects. In Finland rare northern nutcracker (*Nucifraga caryocatactes*) is dependent on hazel. Protected common toothwort (*Lathraea squamaria*) is a root parasite of hazel.

In addition to hazel, woody species include Norway maple (*Acer platanoides*), mezerion (*Daphne mezereum*), fly honey-suckle (*Lonicera xylosteum*) and alpine currant (*Ribes alpinum*). The field layer is herb and species rich and in the ground layer grow broad-leaved mosses. The soil is grove soil. Among the herbs are Suffolk lungworth (*Pulmonaria obscura*), baneberry (*Actaea spicata*), tor-grass (*Brachypodium pinnatum*), liverleaf (*Hepatica nobilis*), wood anemone (*Anemone nemorosa*), spring pea (*Lathyrus vernus*), wood millet (*Milium effusum*), wall lettuce (*Lactuca muralis*), a buttercup (*Ranunculus cassubicus*) and male fern (*Dryopteris filix-mas*). The mosses of this site are e.g. *Rhizomnium punctatum*, *Plagiochila asplenioides*, *Rhizomnium magnifolium* and *Rhodobryum roseum*.

